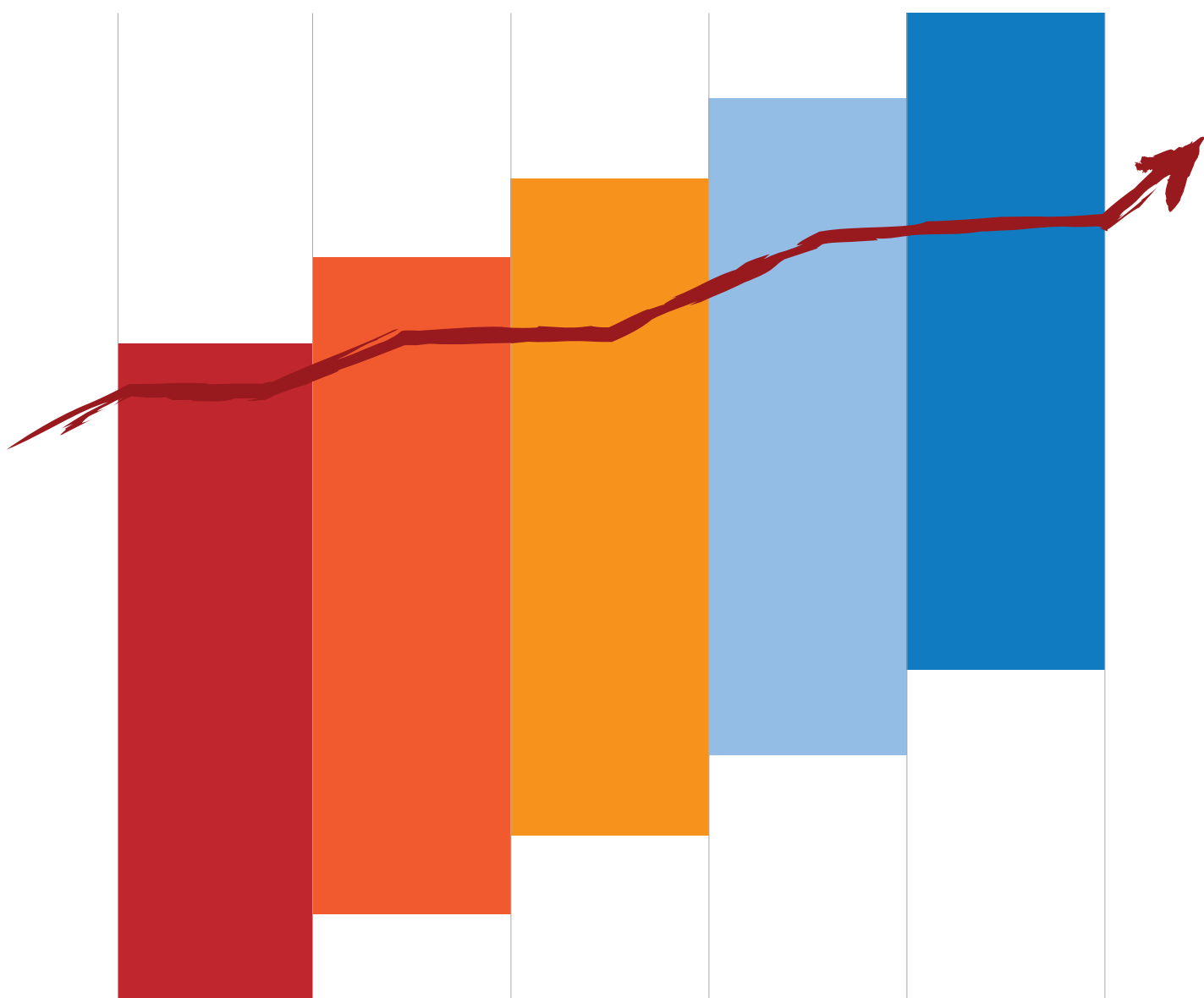

Umiejętności Polaków – wyniki Międzynarodowego Badania Kompetencji Osób Dorosłych (PIAAC)

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

IBE

*entuzjaści
edukacji*

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Wstęp

Rozumienie tekstu

umiejętność rozumienia i oceny informacji zawartych w tekstach pisanych oraz wykorzystanie tych informacji w życiu społecznym, do osiągania celów oraz rozwoju własnej wiedzy i potencjału.

Rozumowanie matematyczne

umiejętność wykorzystania, interpretacji i komunikowania informacji oraz pojęć matematycznych, w różnych sytuacjach życia prywatnego i zawodowego.

Wykorzystywanie TIK

umiejętność wykorzystania komputera oraz internetu do pozyskiwania i analizy informacji, porozumiewania się oraz wykonywania praktycznych zadań w kontekście prywatnym, zawodowym i społecznym.

Podstawą rozwoju społeczeństw i gospodarek są dziś wiedza i umiejętności, bez których nie można mówić o spójności społecznej, konkurencyjności czy innowacyjności. Rozwój technologii i społeczeństwa informacyjnego wpływa na nasze codzienne życie – do funkcjonowania w złożonym współczesnym świecie niezbędny jest podstawowy zasób kompetencji. Coraz łatwiejszy dostęp do informacji, których ilość rośnie w ogromnym tempie, sprawia, że samo ich zapamiętywanie traci na znaczeniu, a rośnie rola rozumowania, analizy, interpretacji i wyszukiwania informacji. Ukończenie dobrej szkoły lub uniwersytetu przestaje być gwarancją sukcesu – potrzebne staje się ciągle uzupełnianie wiedzy i umiejętności, a brak podstawowych kompetencji może powodować wykluczenie z ważnych obszarów życia społecznego.

Wspieranie rozwoju kompetencji wymaga kompleksowej i długofalowej polityki na rzecz uczenia się przez całe życie, a pierwszym krokiem do jej realizacji powinna być rzetelna diagnoza stanu kompetencji ludności. Właśnie ona jest celem Międzynarodowego Badania Kompetencji Osób Dorosłych PIAAC (The Programme for the International Assessment of Adult Competencies) koordynowanego przez Organizację Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD).

PIAAC mierzy trzy podstawowe umiejętności niezbędne do funkcjonowania we współczesnym świecie, stanowiące podstawę do nabywania nowych kompetencji i wiedzy: rozumienie tekstu, rozumowanie matematyczne oraz wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK). PIAAC dostarcza również informacji pozwalających analizować związki między kompetencjami, wykształceniem i sytuacją na rynku pracy. Dzięki temu możemy zidentyfikować grupy z największym potencjałem oraz te, które wymagają wsparcia.

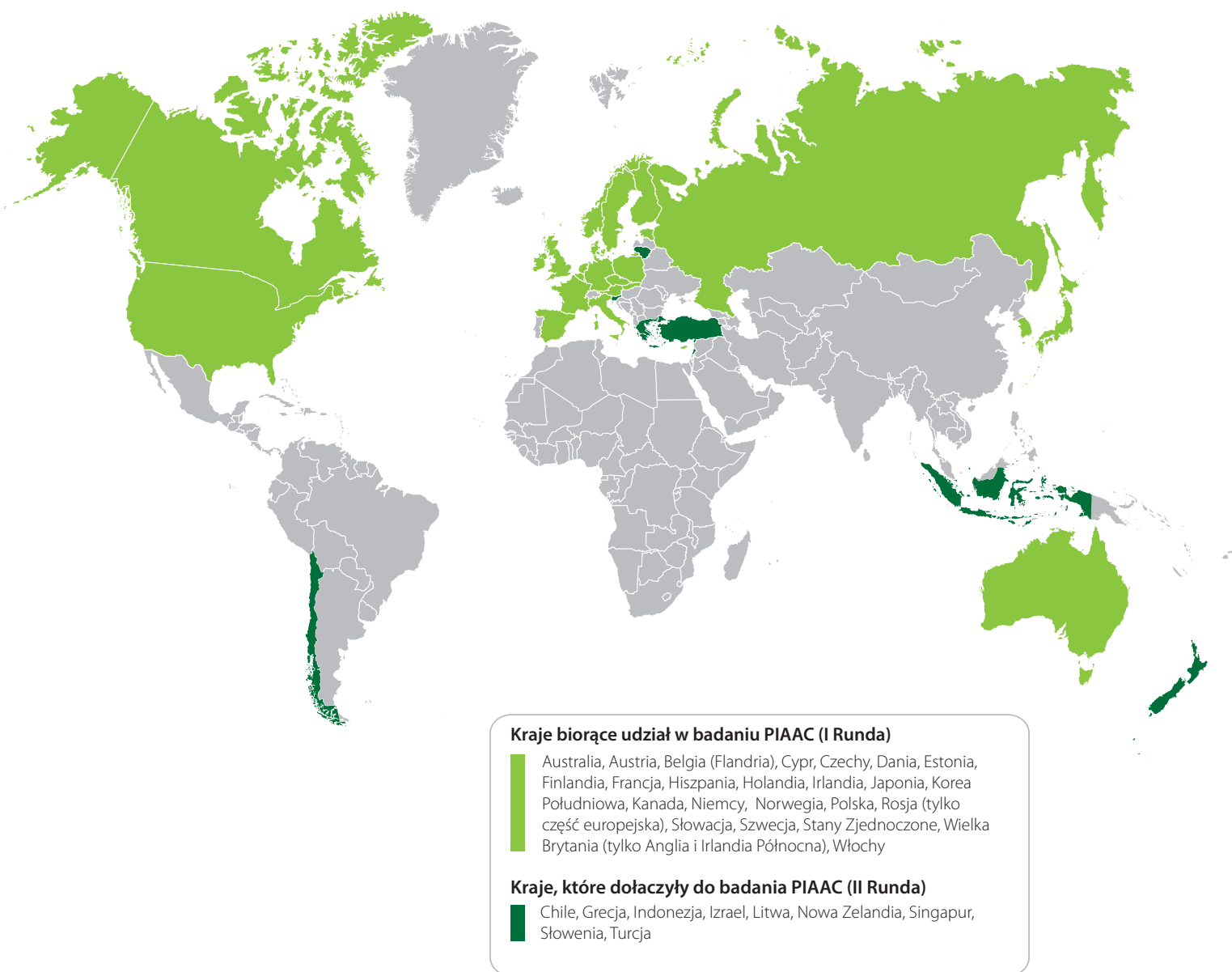
Uzyskany w PIAAC obraz kompetencji ludności stanowi swego rodzaju portret ponad 700 milionów mieszkańców 24 krajów na przełomie lat 2011/2012. Przebadano wtedy 166 tys. osób w wieku 16–65 lat, w tym ponad 9 tys. w Polsce. Dodatkowe 9 krajów uczestniczy w drugiej rundzie badania trwającej do 2016 r., a kolejne deklarują zamiar przystąpienia do badania w przyszłości.

PIAAC jest największym międzynarodowym badaniem kompetencji osób dorosłych zrealizowanym do tej pory. Poprzednikami PIAAC były badania IALS (The International Adults Literacy Survey) i ALL (The Adult Literacy and Life Skills Survey), realizowane w latach 1994–1998 oraz 2002–2008. Dzięki porównywalności tych badań możemy uzyskać obraz zmian kapitału ludzkiego w poszczególnych krajach.

Informacje uzyskane w PIAAC są tym cenniejsze, że są dla Polaków powodem do dumy i impulsem do działania: odnotowaliśmy największą poprawę poziomu kompetencji ludności przez dwie ostatnie dekady, ale w dalszym ciągu wypadamy raczej słabo na tle pozostałych krajów biorących udział w badaniu. Uwagę zwraca zwłaszcza umiejętność wykorzystywania TIK – w tym obszarze Polacy wypadli najgorzej ze wszystkich badanych krajów.

Nadzieję budzą młodzi Polacy, których wyniki są zbliżone do średniej OECD. Polskę wyróżnia także różnica wyników kobiet i mężczyzn: Polki wypadają lepiej niż Polacy w rozumieniu tekstu, a w rozumowaniu matematycznym wyniki obu płci są podobne. W innych krajach, to mężczyźni osiągają lepsze wyniki.

Rysunek 1. Kraje biorące udział w PIAAC

Skala umiejętności PIAAC

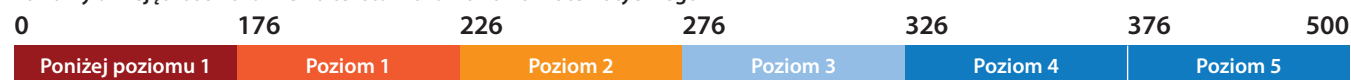
Ponieważ nie ma naturalnej skali kompetencji, w PIAAC przyjęto skalę umowną o zakresie od 0 do 500 punktów. Na podstawie poprawności rozwiązywanych zadań i przy wykorzystaniu zaawansowanych metod psychometrycznych oszacowano poziomy umiejętności osób biorących udział w badaniu.

W celu ułatwienia interpretacji wyników skala PIAAC została podzielona na 6 poziomów umiejętności w rozumieniu tekstu i rozumowaniu matematycznym oraz na 4 poziomy w wykorzystywaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych.

Wyższe poziomy odpowiadają lepszym umiejętnościom i większemu prawdopodobieństwu poprawnego rozwiązania zadania. Osobom o najwyższych umiejętnościach rozumienia tekstu lub rozumowania matematycznego przypisany jest 4. lub 5. poziom umiejętności. Osoby osiągające najlepsze wyniki w zakresie wykorzystywania TIK przyporządkowane są do poziomu 3. Najniższe poziomy w każdej z rozpatrywanych dziedzin umiejętności to poziom 1 bądź poniżej 1. Tak niskie poziomy badanych umiejętności zwiększają ryzyko wykluczenia społecznego.

Rysunek 2. Poziomy umiejętności na skali PIAAC

Poziomy umiejętności rozumienia tekstu i rozumowania matematycznego

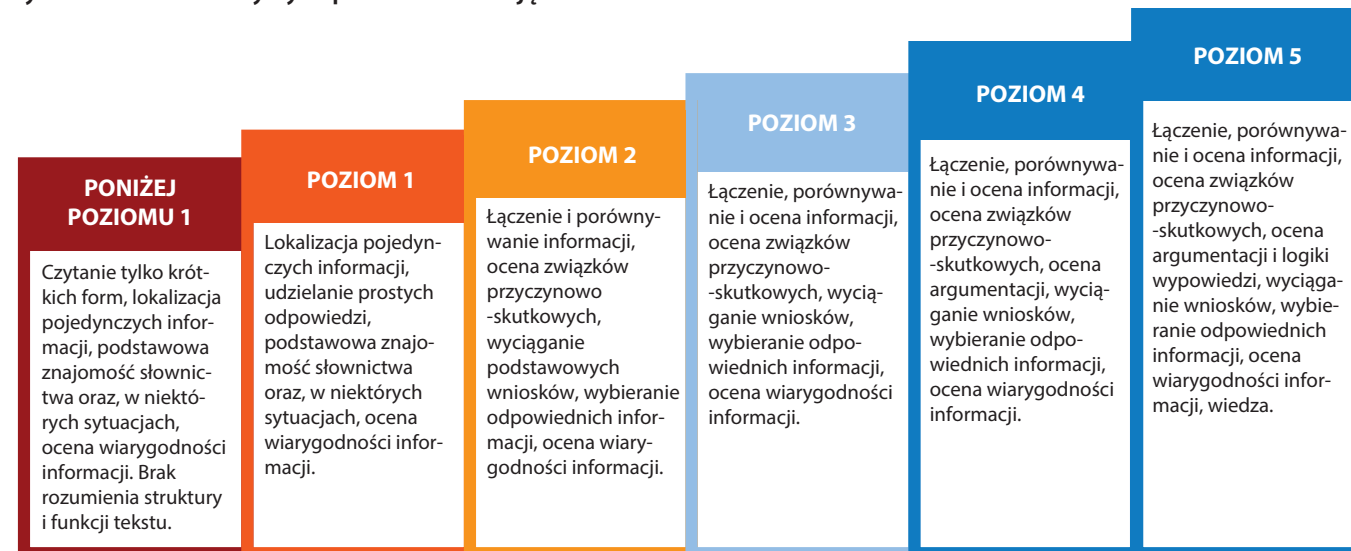

Poziomy umiejętności wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych

Na skali umiejętności PIAAC możemy porównywać nie tylko poziom umiejętności osób lub grup osób uczestniczących w badaniu, lecz także same zadania, które wykorzystano w pomiarze. Łącznie zadań tych było 131, każde z nich można przyporządkować do określonego poziomu umiejętności. Osoby na danym poziomie umiejętności powinny być w stanie rozwiązać zadania zaklasyfikowane do tego poziomu oraz do niższych poziomów umiejętności.

Rysunek 3. Charakterystyka poziomów umiejętności rozumienia tekstu

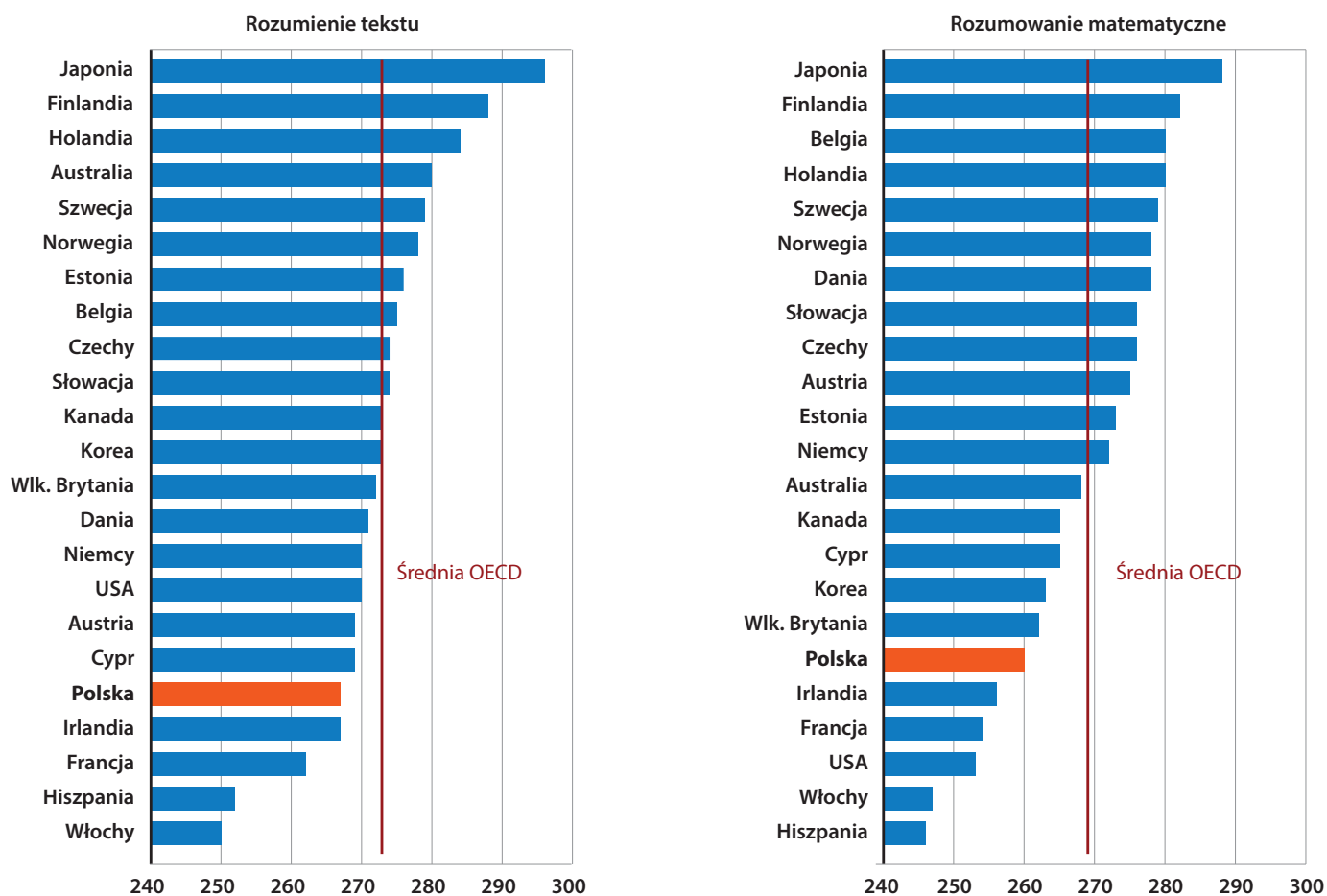

Jak wypadamy na tle innych krajów?

Pod względem przeciętnego wyniku, zarówno w zakresie rozumienia tekstu, jak i rozumowania matematycznego, najlepsze wyniki osiągnęli mieszkańcy trzech krajów: Japonii, Finlandii i Holandii. Powyżej średniej OECD w obu dziedzinach uplasowały się również osoby dorosłe mieszkające w Szwecji, Norwegii, Estonii i Belgii. Wyniki wyraźnie najgorsze uzyskali Włosi i Hiszpanie.

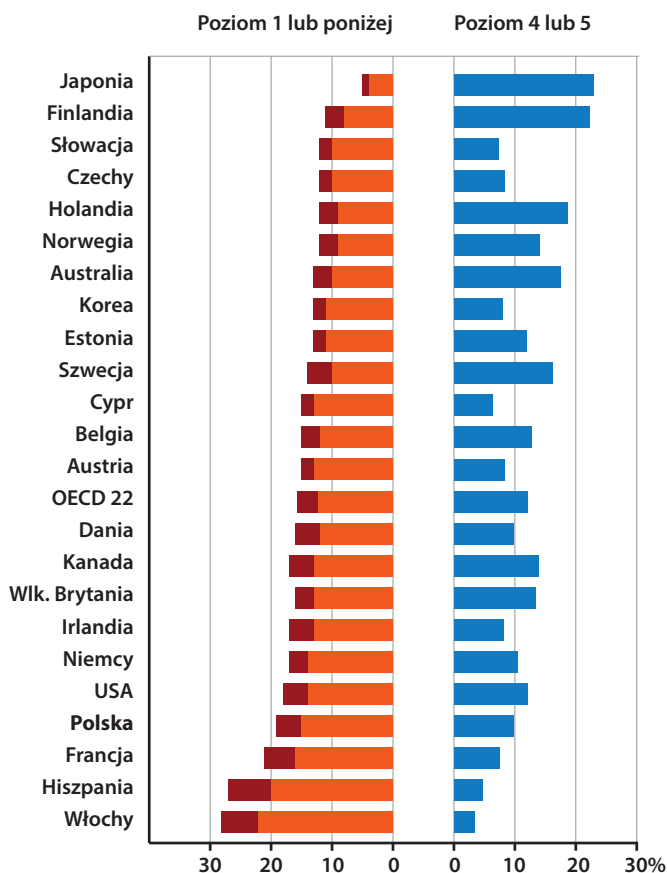
Przeciętny poziom umiejętności Polaków w wieku 16–65 lat jest niższy od średniej OECD. Nasi sąsiedzi – Czechy, Słowacja i Niemcy – wypadli lepiej zarówno w zakresie umiejętności rozumienia tekstu, jak i rozumowania matematycznego.

Wykres 1. Średnie wyniki PIAAC osób w wieku 16–65 lat

Warto podkreślić, że różnice między krajami nie są duże. Znacznie większe różnice zaobserwowano wewnątrz krajów. Nawet w krajach osiągających najlepsze wyniki część osób dorosłych posiada bardzo niski poziom umiejętności (1 lub poniżej). Przeciętnie w 22 badanych krajach OECD aż 16% ludności ma bardzo słabe wyniki w zakresie rozumienia tekstu, a najwyższym poziomem umiejętności może pochwalić się jedynie 12% osób w wieku 16–65 lat. Kraje o niewielkim zróżnicowaniu wyników to Czechy, Słowacja, a także Korea, Cypr, Austria i Estonia. Kraje najbardziej zróżnicowane, a więc mające względnie duże odsetki osób o wysokim i niskim poziomie umiejętności to: Kanada, Wielka Brytania, Stany Zjednoczone, Niemcy i Australia.

Wykres 2. Odsetek osób osiągających najniższe i najwyższe wyniki w rozumieniu tekstu w badanych krajach

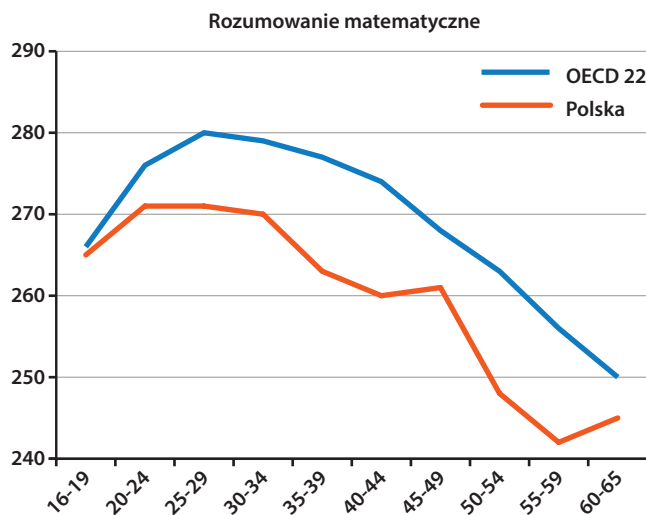
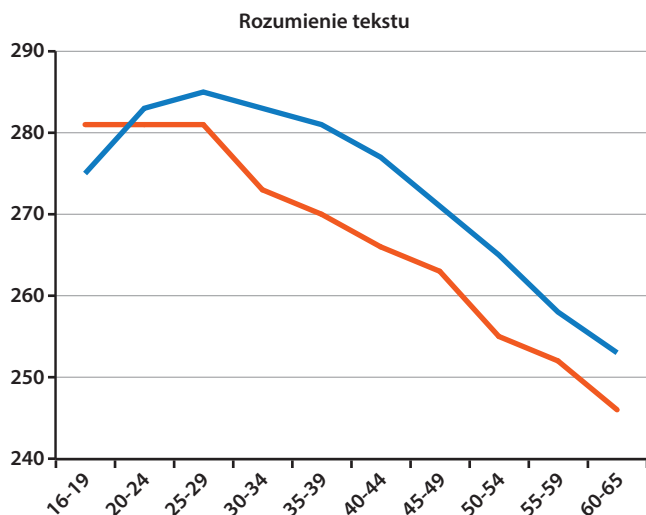

Spojrzenie na wyniki badania PIAAC w Polsce pod względem udziału osób na poszczególnych poziomach umiejętności, ujawnia przede wszystkim duży odsetek osób o najniższym poziomie umiejętności – w rozumieniu tekstu jest to prawie jedna piąta populacji dorosłych, a w rozumowaniu matematycznym – blisko jedna czwarta. Jednocześnie grupa osób mających najwyższe umiejętności (poziom 4 lub 5) jest w Polsce relatywnie mniej liczna niż przeciętnie w OECD.

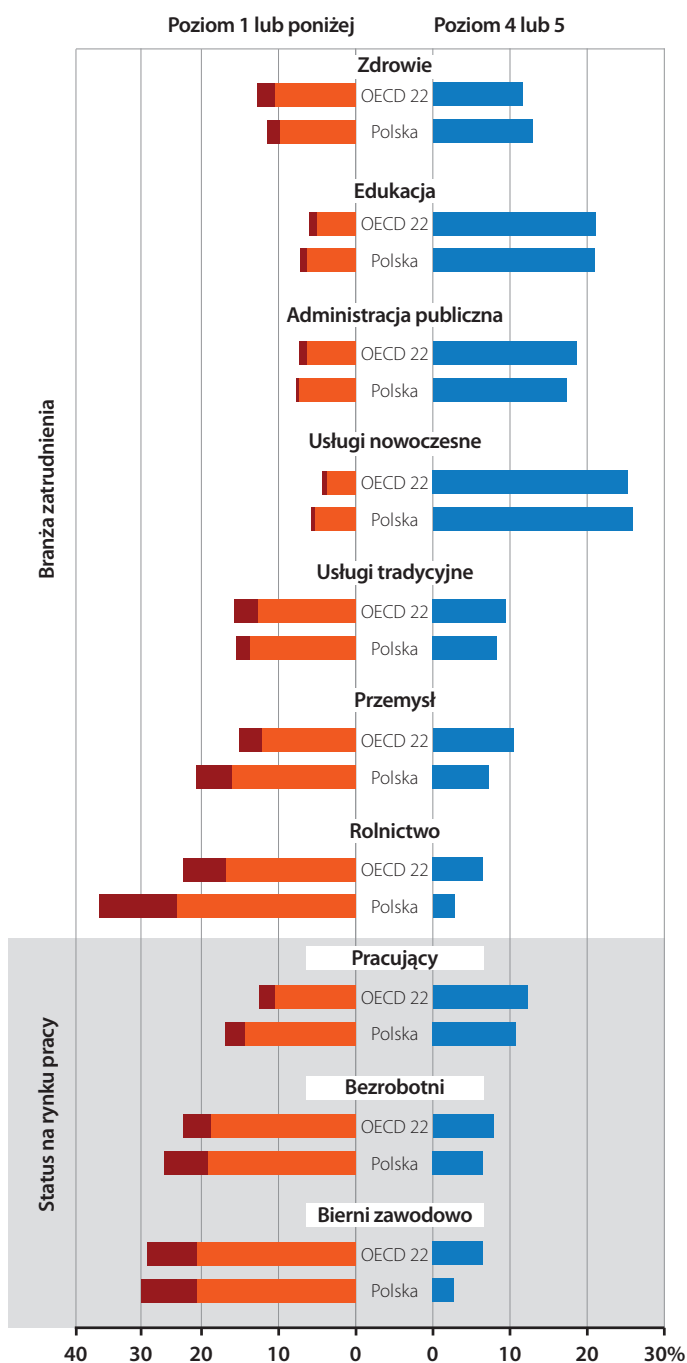
Jak bardzo różni się kompetencjami między sobą?

To, że Polacy uzyskali w PIAAC średnio 267 i 260 punktów z rozumienia tekstu i rozumowania matematycznego, a np. Japończycy – 296 i 288 punktów, nie oznacza oczywiście, że wszyscy Polacy uzyskali przytoczony wynik ani, że każdy Polak osiągnął o 30 punktów gorszy wynik niż losowo wybrany Japończyk. W każdym kraju umiejętności osób dorosłych są silnie zróżnicowane – osoby młodsze mają lepsze wyniki w PIAAC niż osoby starsze, osoby lepiej wykształcone – niż osoby o niższych poziomach wykształcenia, a pracujący – niż bierni zawodowo.

Wykres 3. Średnie wyniki PIAAC w grupach wieku w Polsce i OECD

Wykres 4. Odsetek osób osiągających najniższe i najwyższe wyniki w rozumieniu tekstu według statusu na rynku pracy i branży zatrudnienia

Jeśli chodzi o różnice między osobami w różnym wieku, to w większości badanych krajów najwyższy poziom umiejętności rozumienia tekstu i rozumowania matematycznego obserwowany jest u 30-latków, a najniższy wśród najstarszych badanych osób (60–65 lat). Polska wyróżnia się płaskim kształtem profilu umiejętności według wieku wśród młodych: średni poziom umiejętności rozumienia tekstu pozostaje taki sam między 16. a 29. rokiem życia, a w rozumowaniu matematycznym – między 20. a 34. rokiem życia. Wyniki nastolatków od wyników osób będących w wieku 60–65 lat dzieli w dziedzinie rozumienia tekstu 35 punktów, a w rozumowaniu matematycznym – blisko 20 punktów.

Czynnikiem bardzo silnie różnicującym umiejętności jest wykształcenie. W Polsce odgrywa ono ważniejszą rolę, niż w wielu innych krajach. O ile średni wynik osób z wyższym wykształceniem jest podobny do średniego wyniku osób z tym rodzajem wykształcenia w OECD, to wyniki osób z wykształceniem średnim lub zasadniczym zawodowym są wyraźnie niższe od średniej w tej grupie w OECD. Jest to niepokojące z tego względu, że w Polsce udział osób z tym wykształceniem jest zdecydowanie wyższy niż w pozostałych badanych krajach.

Kobiety w Polsce osiągają lepsze wyniki niż mężczyźni. Wiąże się to w dużym stopniu z różnicami w strukturze wykształcenia i zawodów: Polki są przeciętnie lepiej wykształcone niż Polacy i częściej pracują w zawodach wymagających wysokich kwalifikacji. Mężczyźni częściej kończą szkoły zawodowe i technika, a co za tym idzie częściej pracują jako średnio wykwalifikowani pracownicy fizyczni. Tymczasem te grupy osiągnęły przeciętnie niższe wyniki w badaniu.

Porównanie wyników w grupach zawodów pokazuje, że bardzo dobrze wypadają wysoko wykwalifikowani pracownicy umysłowi i pracujący w sektorze usług – w rozumieniu tekstu osiągają oni wyniki na poziomie średniej OECD. Zwraca uwagę zwłaszcza wysoki poziom kompetencji Polaków pracujących w sektorze usług nowoczesnych. Warto jednak pamiętać, że ten sektor jest w Polsce nadal mniejszy niż w wielu krajach Europy Zachodniej. Relatywnie wysokimi przeciętnymi poziomami umiejętności wyróżniają się także sektor edukacji i administracji publicznej.

Stosunkowo niski w porównaniu ze średnią OECD jest poziom umiejętności polskich rolników – co trzecia osoba pracująca w rolnictwie ma bardzo niski poziom umiejętności (poziom 1 lub poniżej). Mimo że ogólnie osoby pracujące osiągają przeciętnie lepsze wyniki niż osoby biernie zawodowo, to wyniki pracujących w rolnictwie nie potwierdzają tej reguły.

Duże różnice obserwujemy między osobami pracującymi a bezrobotnymi. Jest to spowodowane przede wszystkim niskim poziomem umiejętności długotrwale bezrobotnych. Osoby pozostające bez pracy krócej niż dwa lata posiadają kompetencje na wyraźnie wyższym poziomie niż osoby, które nie pracują od ponad dwóch lat.

Warto ponadto zauważyć stosunkowo niewielką różnicę w poziomach umiejętności osób bezrobotnych i biernych zawodowo, może to świadczyć o dużym niewykorzystanym potencjale kapitału ludzkiego.

Różnice wyników, w zależności od wykształcenia, zawodu, czy branży, wiążą się także z obserwowanymi różnicami między mieszkańcami miast i wsi. Na przykład w miastach o liczbie mieszkańców powyżej 500 tys. osoby z wyższym wykształceniem stanowią prawie 42% mieszkańców w wieku 16–65 lat, a na terenach wiejskich – zaledwie 16%. Dlatego nie jest zaskakujące, że wynik mieszkańców dużych miast jest porównywalny z przeciętnym wynikiem osób z wyższym wykształceniem, a mieszkańców wsi – z wynikiem osób o wykształceniu zasadniczym zawodowym, średnim lub policealnym.

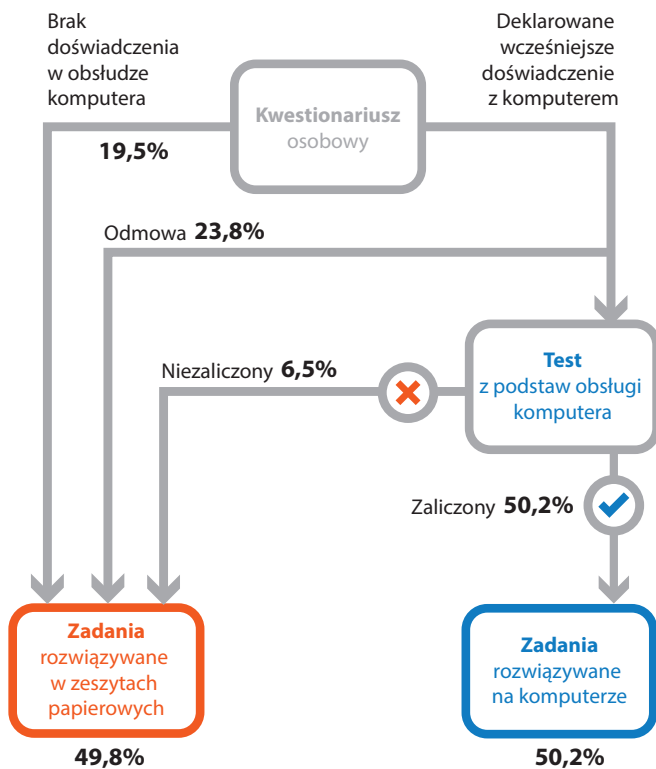
W PIAAC badane są umiejętności podstawowe, których potrzebuje każdy z nas, aby funkcjonować we współczesnym otoczeniu informacyjnym i współuczestniczyć w życiu społecznym i gospodarczym. Grupy osiągające niskie wyniki w PIAAC są również identyfikowane na podstawie innych badań jako zagrożone wykluczeniem społecznym i ubóstwem. Właśnie dlatego ważnym elementem polityki spójności społecznej jest wspieranie rozwoju kompetencji osób o najniższych umiejętnościach przez upowszechnianie różnorodnych form uczenia się przez całe życie.

Wykres 5. Średnie umiejętności rozumowania matematycznego wg wybranych cech (dla osób w wieku 25–65 lat)

Komputer nieoswojony

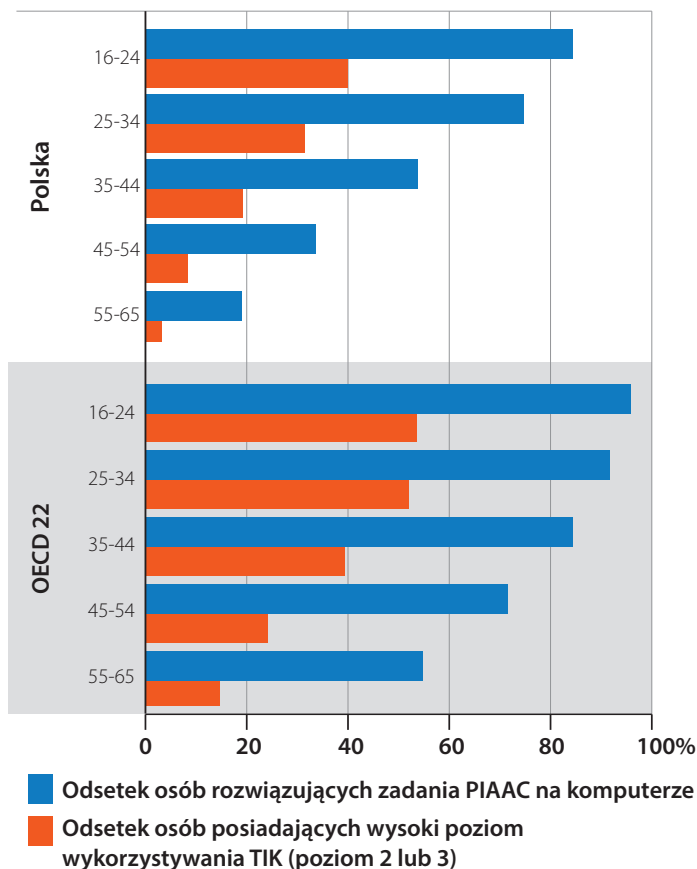
Rysunek 4. Schemat wywiadu PIAAC

Innowacyjną częścią badania PIAAC jest pomiar umiejętności wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych, które do tej pory nie były mierzone w międzynarodowych badaniach kompetencji. Pomiar umiejętności wykorzystywania TIK różnił się od pomiaru pozostałych dwóch dziedzin. O ile zadania z rozumienia tekstu i rozumowania matematycznego były rozwiązywane przez respondentów w zeszytach papierowych lub na komputerze, o tyle pomiar umiejętności wykorzystywania TIK przeprowadzono tylko na komputerze. W rezultacie osoby, które nie posiadały podstawowych umiejętności obsługi komputera, nie przystępowały do tego testu. Co więcej, wiele osób, mimo deklarowanych umiejętności, odmówiło rozwiązywania komputerowej wersji testu. Z tych powodów pomiar umiejętności wykorzystywania TIK objął w każdym kraju tylko część osób (w krajach OECD było to przeciętnie ok. 75%). W Polsce poziom umiejętności wykorzystywania TIK zmierzono tylko u 50% osób i był to najniższy odsetek osób rozwiązujących komputerową wersję testu spośród wszystkich krajów biorących udział w PIAAC. Już ta informacja sama w sobie wiele mówi o poziomie komputerowych umiejętności Polaków.

Spośród Polaków, wśród których przeprowadzono pomiar umiejętności wykorzystywania TIK, 40% posiadało wysoki (2 lub 3) poziom tych kompetencji. Ponieważ do testu komputerowego przystąpiła połowa badanych, to z 40% otrzymujemy 20% Polaków w wieku 16–65 lat o wysokich umiejętnościach wykorzystywania TIK. W krajach, które wypadły najlepiej w tej dziedzinie pomiaru – w Szwecji, Finlandii, Holandii i Norwegii – ponad 40% respondentów osiągnęło bardzo dobre wyniki.

Wykres 6. Kompetencje wykorzystywania TIK w grupach wieku w Polsce i OECD

We wszystkich badanych krajach występuje wyraźna przepaść międzypokoleniowa. W Polsce, w najmłodszej grupie wieku (16–24 lata) 8 na 10 osób rozwiązało test na komputerze (9 na 10 średnio w OECD), a wśród najstarszych (55–65 lat) rzadziej niż co 5. osoba (co 3. osoba średnio w OECD).

Poziom umiejętności wykorzystywania TIK blisko 40% osób młodych jest w Polsce wysoki (poziom 2 lub 3), natomiast wśród osób starszych analogiczny odsetek to 3%. Różnice między generacjami widoczne są także w innych krajach, ale przeciętne wyniki w krajach OECD pokazują, że w Polsce badane umiejętności mogą być znacznie wyższe wśród osób starszych.

Praca zawodowa wymaga coraz częściej pracy z komputerem. Nie jest zaskoczeniem, że osoby pracujące posiadają lepsze umiejętności wykorzystywania TIK niż osoby bezrobotne lub bierne zawodowo. Ale nawet wśród pracujących, mniej Polaków korzysta z komputera niż przeciętnie w krajach OECD. Niższa jest też intensywność korzystania z komputera w pracy.

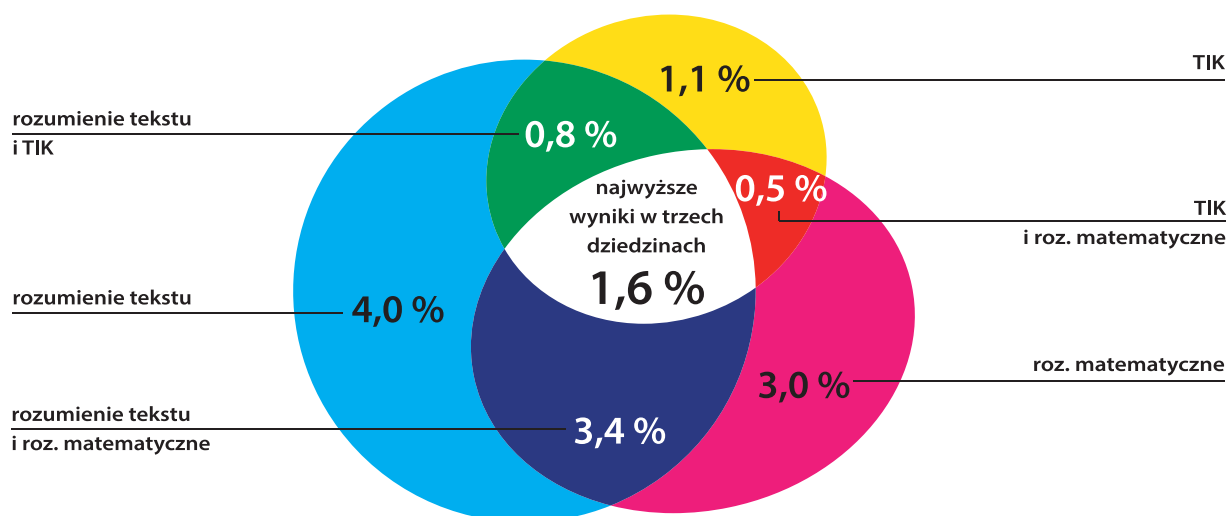
Umiejętności wykorzystania TIK są silnie skorelowane z umiejętnościami rozumienia tekstu i rozumowania matematycznego. Niskie poziomy umiejętności w tych dziedzinach mogą być przeszkodą w nabywaniu umiejętności obsługi komputera i dodatkowo mogą uniemożliwiać pełne wykorzystywanie TIK.

Najlepsi z najlepszych

Dla gospodarki najważniejszym zasobem są osoby wszechstronne, o umiejętnościach na najwyższym poziomie w wielu dziedzinach. Mają one wysoki potencjał dalszego rozwijania wiedzy i tworzenia innowacji, i dlatego w badaniu PIAAC nazywano je grupą szans. W przypadku rozumienia tekstu i rozumowania matematycznego są to osoby, które mają umiejętności na poziomie 4 lub 5, a w przypadku wykorzystywania TIK, te które osiągają poziom 2 lub 3 umiejętności.

W Polsce w grupie szans we wszystkich trzech dziedzinach znalazło się 1,6% Polaków – to niewiele, ale co 7. Polak należy do grupy szans przynajmniej w jednej z badanych w PIAAC dziedzin.

Rysunek 5. Grupy szans

85,8 % nie znalazło się w grupie szans w żadnej dziedzinie

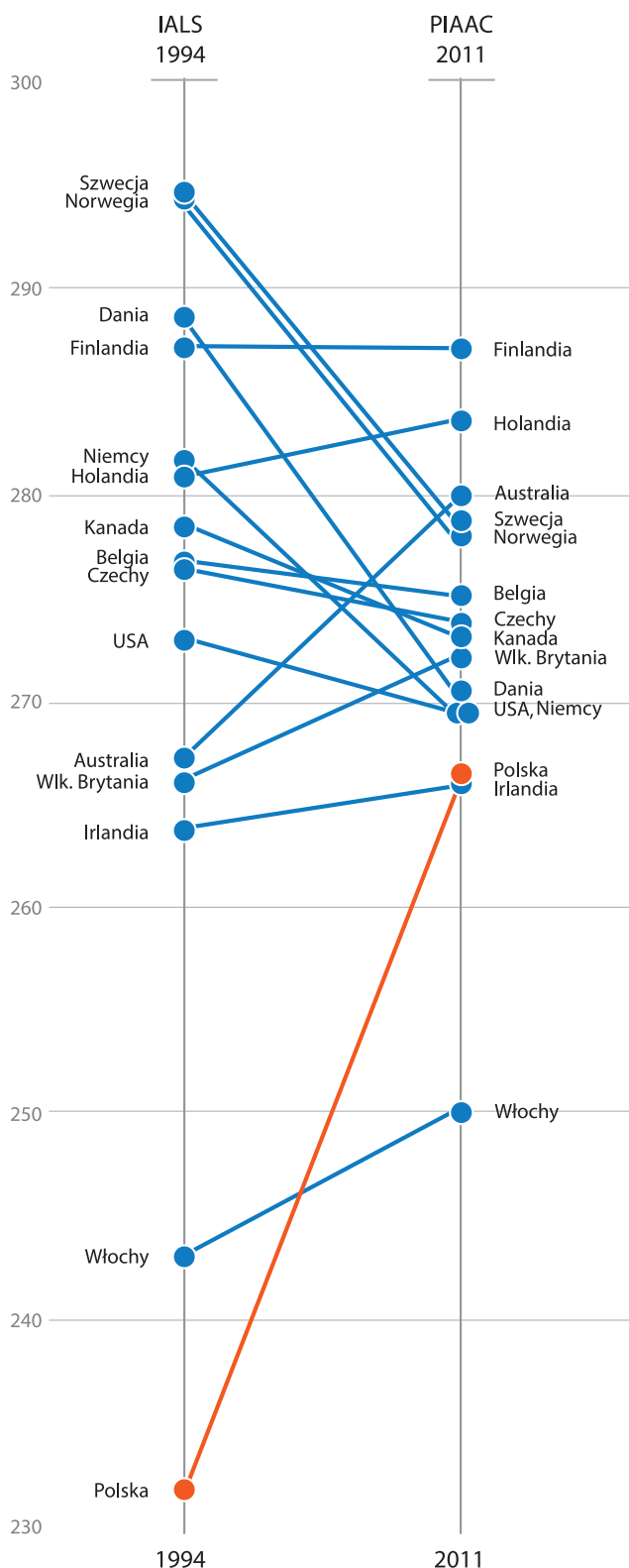
20 lat minęło...

PIAAC nie jest pierwszym badaniem kompetencji osób dorosłych w Polsce. W latach 90. przeprowadzono Międzynarodowe Badanie Kompetencji Dorosłych IALS (International Adults Literacy Survey). Dzięki temu, możemy analizować zmianę kompetencji Polaków w dziedzinie rozumienia tekstu na przestrzeni około 17 lat. Przeciętny poziom kompetencji ludności Polski wzrósł w tym czasie o 35 punktów. Jest to największa poprawa wyników spośród wszystkich 15 krajów, które wzięły udział w obydwu badaniach. W wielu krajach (np. w Szwecji czy Niemczech) wyniki pogorszyły się. Mimo że wyniki Polski w obydwu badaniach znajdują się poniżej średniej OECD, dystans Polski do tej średniej wyraźnie zmalał.

W 1994 r. ponad 40% Polaków posiadało bardzo niski poziom umiejętności rozumienia tekstu. Między 1994 r. a 2011 r. odsetek ten zmniejszył się ponad dwukrotnie, choć wciąż jesteśmy pod tym względem w niechlubnej czołówce.

Tak znaczącą poprawę przeciętnego poziomu umiejętności Polaków między 1994 r. a 2011 r. wiązać można z efektami przemian społeczno-gospodarczych ostatnich kilkunastu lat.

Wykres 7. Zmiana średniego wyniku w rozumieniu tekstu pomiędzy badaniami IALS a PIAAC

Prawdopodobnie najważniejszą przyczyną wzrostu kompetencji rozumienia tekstu jest przystosowanie się Polaków do otoczenia informacyjnego gospodarki wolnorynkowej, które na początku okresu transformacji było nam jeszcze obce.

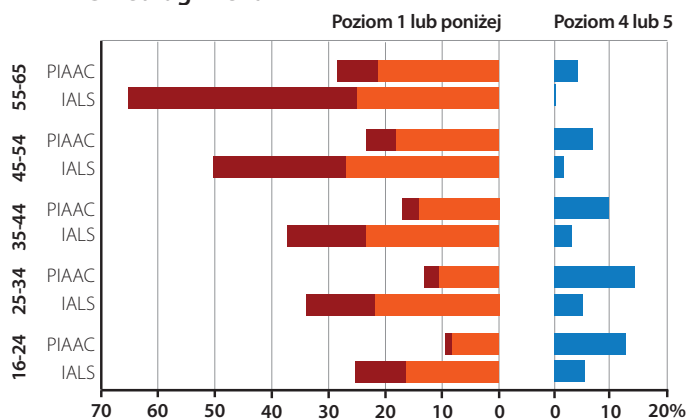
Od początku lat 90. XX wieku Polacy stają przed coraz większą liczbą wyborów, począwszy od marki płatków śniadaniowych po wybór funduszu emerytalnego. Chęć świadomego podejmowania decyzji wymusza przedzieranie się przez dużą liczbę otaczających nas informacji. Umiejętność ich odnajdywania, rozumienia i wykorzystywania jest też potrzebna w trakcie dokonywania ważnych wyborów takich jak na przykład wybór ścieżki edukacyjnej, kierunku rozwoju zawodowego czy poszukiwanie pracy.

Istotnym czynnikiem, który wpłynął na poprawę wyników jest też wzrost poziomu wykształcenia ludności Polski. W ciągu tych 17 lat odsetek osób z wykształceniem wyższym lub policealnym wzrósł z 14% do 31%, a z zasadniczym zawodowym i podstawowym spadł z 63% do 40%.

Dużą rolę odgrywają także zmiany na rynku pracy: Polacy są dłużej aktywni zawodowo, później przechodzą na emeryturę i coraz rzadziej mają możliwość korzystania z przywilejów wcześniejszych emerytur i rent. To zjawisko pomaga też wyjaśnić, dlaczego największą poprawę wyników obserwujemy w najstarszej grupie wiekowej (55–65 lat). Zmieniła się także struktura gospodarki. O połowę zmniejszył się odsetek pracujących w rolnictwie, natomiast wzrósł udział pracujących w sektorze usług i w zawodach wymagających wysokich kwalifikacji.

Niewątpliwie porównanie wyników IALS i PIAAC w Polsce napawa optymizmem, należy mieć nadzieję, że ta pozytywna tendencja będzie się utrzymywać.

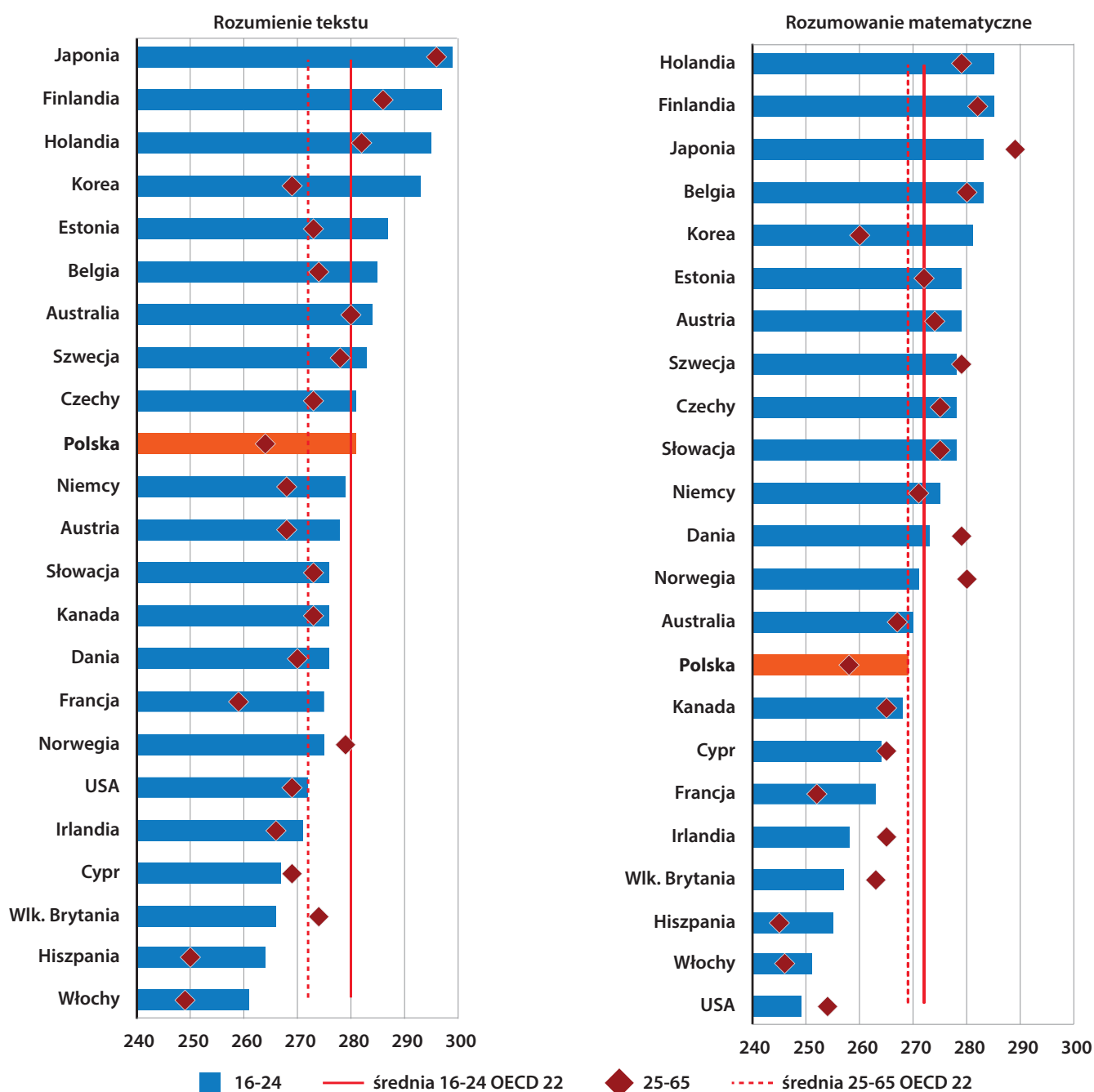
Wykres 8. Odsetek osób w Polsce osiągających najniższe i najwyższe wyniki w rozumieniu tekstu w badaniach IALS i PIAAC według wieku

Jaka przyszłość?

Kompetencje Polaków wyraźnie poprawiły się w ciągu ostatnich 20 lat. Co więcej, młodzi Polacy wypadają wyraźnie lepiej na tle innych krajów OECD niż Polacy ogółem. To daje nam dużą szansę na poprawę ogólnych wyników kraju w zakresie badanych kompetencji w przyszłości. Oczywiście, o ile młodzi Polacy będą dbać o swoje kompetencje – poprawiając je lub przynajmniej jak najskuteczniej zapobiegając ich utracie. Coraz częściej nasza praca wymaga od nas nieustannego uczenia się i nabywania nowych kwalifikacji. Coraz częściej dostrzegamy, że warto jest dalej się uczyć, np. w trakcie kursów, szkoleń lub od innych osób. Niestety, dorośli Polacy korzystają z tych możliwości dwukrotnie rzadziej niż mieszkańcy UE.

Wykres 9. Średnie wyniki PIAAC osób w wieku 16–24 oraz 25–65 lat

Co jest kluczem do sukcesu? Wyniki PIAAC pokazują, że ważną rolę odgrywa aktywność zawodowa. W krajach o wyższych wskaźnikach zatrudnienia wyniki PIAAC są lepsze. Tam gdzie więcej osób jest aktywnych edukacyjnie, kompetencje są przeciętnie wyższe. Niewątpliwie również system edukacji jest istotnym czynnikiem, ale odpowiedzi na pytanie, jak go skonstruować, aby kompetencje absolwentów były możliwie wysokie, a ich poziom możliwie mało zróżnicowany, jeszcze nie znamy.

Poprawa wykształcenia Polaków, zmiany strukturalne gospodarki w stronę gospodarki opartej na wiedzy oraz wysokie kompetencje osób młodych dają nadzieję, że w kolejnym międzynarodowym badaniu kompetencji dorosłych, Polaków o wysokich kompetencjach będzie jeszcze więcej i osiągniemy wynik powyżej średniej krajów OECD. Łatwiej osiągnąć nam będzie ten cel, jeśli będziemy coraz bardziej aktywni zawodowo i coraz bardziej zaangażowani w uczenie się przez całe życie.

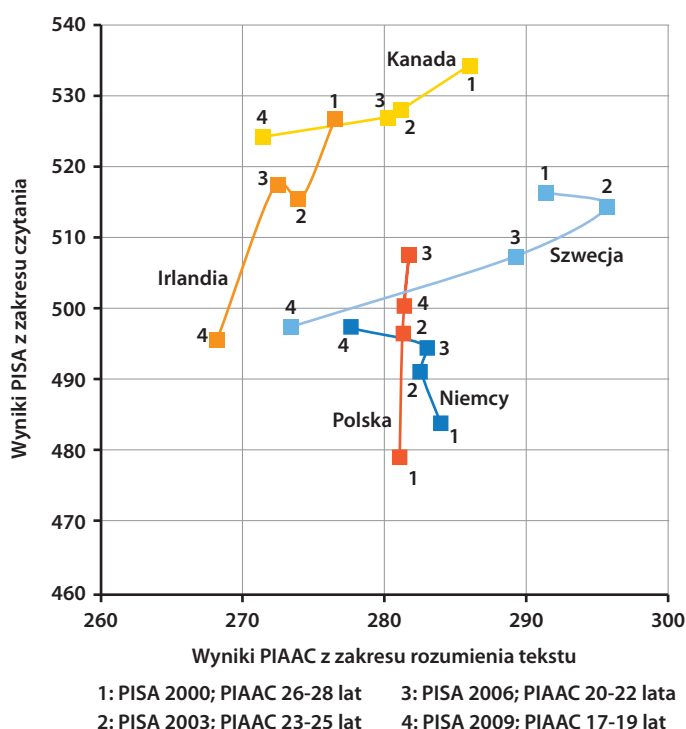
PIAAC – dalsze możliwości

Raport „OECD Skills Outlook 2013. First Results from the Survey of Adult Skills” podsumowuje wyniki PIAAC z perspektywy międzynarodowej. Jego uzupełnienie stanowią raporty krajowe, w tym raport polski „Umiejętności Polaków – wyniki Międzynarodowego Badania Kompetencji Osób Dorosłych (PIAAC)” przygotowany przez zespół badawczy Instytutu Badań Edukacyjnych.

Mimo obszerności tych publikacji, ich zakresy tematyczne nie pokrywają całego spektrum analiz możliwych do przeprowadzenia na podstawie danych PIAAC. Zbiór danych PIAAC to ponad tysiąc zmiennych opisujących cechy społeczno-demograficzne oraz umiejętności ponad 160 tys. respondentów na świecie. Nie znamy jeszcze odpowiedzi na wiele ważnych i interesujących pytań badawczych, dotyczących np. kognytywnego starzenia się (jakie będą umiejętności obecnych 20-latków za 10 lat?), relacji i porównywalności wyników PIAAC i badania umiejętności 15-latków PISA (dlaczego wyniki PISA kolejnych kohort Polaków poprawiają się, a w PIAAC są takie same?), związku kompetencji i postaw społecznych (czy wyższe kompetencje sprawiają, że bardziej ufamy, wierzymy w nasze możliwości wpływu na politykę i bardziej angażujemy się w wolontariat?), zagadki słabych wyników Polski w PIAAC w zakresie wykorzystywania TIK przy jednoczesnym relatywnie wysokim odsetku Polaków deklarujących korzystanie z komputera. Co więcej, wiele pytań i hipotez badawczych dopiero zostanie postawionych, a zadanie zespołu pracującego nad badaniem zarówno w OECD, jak i w Polsce polega także na promowaniu wykorzystania danych PIAAC oraz wsparciu użytkowników tych danych.

Dane PIAAC są dostępne nieodpłatnie na stronie OECD. Towarzyszą im materiały pomocnicze OECD oraz polskiego zespołu badawczego, które mają za zadanie ułatwić pracę badaczom, naukowcom, studentom, statystykom i wszystkim innym zainteresowanym tematem. Zachęcamy wszystkich do wykorzystywania tych zasobów!

Wykres 10. Zależność między wynikami PISA i PIAAC

Przydatne linki

Polska strona badania PIAAC:
www.eduentuzjasci.pl/piaac
www.piaac.pl

Strona PIAAC na portalu OECD:
<http://skills.oecd.org/skillsoutlook.html>

Dane PIAAC:
<http://www.oecd.org/site/piaac/publicdataandanalysis.htm>

Instytut Badań Edukacyjnych

Głównym zadaniem Instytutu jest prowadzenie badań, analiz i prac przydatnych w rozwoju polityki i praktyki edukacyjnej.

Instytut zatrudnia ponad 150 badaczy zajmujących się edukacją – pedagogów, socjologów, psychologów, ekonomistów, politologów i przedstawicieli innych dyscyplin naukowych – wybitnych specjalistów w swoich dziedzinach, o różnorodnych doświadczeniach zawodowych, które obejmują, oprócz badań naukowych, także pracę dydaktyczną, doświadczenie w administracji publicznej czy działalność w organizacjach pozarządowych.

Instytut w Polsce uczestniczy w realizacji międzynarodowych projektów badawczych w tym *PIAAC, PISA, TALIS, ESLC, SHARE, TIMSS i PIRLS* oraz projektów systemowych współfinansowanych przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

© Copyright by: Instytut Badań Edukacyjnych, Warszawa 2014

Publikacja opracowana w ramach projektu systemowego: Badanie jakości i efektywności edukacji oraz instytucjonalizacja zaplecza badawczego, realizowanego przez Instytut Badań Edukacyjnych, współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.